

**FAKULTA ARCHITEKTURY
VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉHO V BRNĚ**

AKTUALIZACE DLOUHODOBÉHO ZÁMĚRU

**VZDĚLÁVACÍ A VĚDECKÉ, VÝZKUMNÉ, VÝVOJOVÉ A INOVAČNÍ,
UMĚLECKÉ A DALŠÍ TVŮRČÍ ČINNOSTI FA VUT V BRNĚ**

PRO ROK 2012

BRNO, PROSINEC 2011

Obsah

1	Úvod	3
2	Priority a cíle	3
2.1	Kvalita a relevance	3
2.2	Otevřenost	7
2.3	Efektivita a financování	8

1. Úvod

Dokument „Aktualizace Dlouhodobého záměru vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti Fakulty architektury Vysokého učení technického v Brně pro rok 2012“ (dále jen „Ak DZ FA VUT 2012“), vychází z Dlouhodobého záměru vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti FA VUT v Brně na období let 2011 až 2015 a současně z Aktualizace Dlouhodobého záměru VUT v Brně pro rok 2012 a Aktualizace Dlouhodobého záměru MŠMT pro rok 2012. Zároveň navazuje na Aktualizaci dlouhodobého záměru Fakulty architektury Vysokého učení technického v Brně přijatého a schváleného pro rok 2011.

Ak DZ FA VUT 2012 má prostřednictvím konkrétně definovaných cílů podpořit druhý rok platnosti Dlouhodobého záměru FA VUT v Brně, Dlouhodobého záměru VUT v Brně a respektovat Dlouhodobý záměr MŠMT 2011 až 2015. Ak DZ FA VUT 2012 sleduje aktuální změnu orientace rozvoje vysokých škol směrem od kvantity ke kvalitě. Popis cílů FA VUT v Brně je strukturován v souladu s prioritními oblastmi Dlouhodobého záměru VUT v Brně a Dlouhodobého záměru MŠMT.

Ak DZ FA VUT 2012 představuje součást strategického řízení FA VUT v Brně. Uskutečnění uvedených záměrů a cílů bude v roce 2012 podporováno rozvojovými projekty, již realizovaným projektem operačního programu vzdělávání pro konkurenceschopnost OPVK a v případě jejich přijetí také dalšími projekty operačního programu vzdělávání pro konkurenceschopnost OPVK.

2. Priority a cíle

Priority a cíle Ak DZ FA VUT 2012 vycházejí z rozboru všech hlavních činností FA VUT v Brně, ze strategických potřeb rozvoje FA VUT v Brně a také z priorit Dlouhodobého záměru VUT v Brně a Dlouhodobého záměru MŠMT na roky 2011 až 2015. Vychází se rovněž z dlouhodobého i aktuálního vyhodnocení vnějších podmínek pro působení FA VUT v Brně. Priority Ak DZ FA VUT 2012 jsou orientovány v návaznosti na Dlouhodobý záměr FA VUT v Brně na 3 základní oblasti:

- kvalitu a relevanci,
- otevřenost,
- efektivitu a financování.

2.1. Kvalita a relevance

Kvalitu pedagogických a tvůrčích činností je na FA VUT v Brně potřeba průběžně sledovat, podporovat a zkvalitňovat ve všech hlavních oblastech činnosti a rovněž i v dalších procesech, které na ní probíhají. V této oblasti bude FA VUT v Brně i nadále rozvíjet spolupráci s rektorátními pracovišti VUT v Brně a dalšími součástmi VUT v Brně.

Požadavek na růst kvality je nutno respektovat i přes objektivně očekávané působení vnějších podmínek, vyplývajících především z nepříznivého demografického vývoje, a to přesto, že tyto vlivy se dosud FA VUT v Brně bezprostředně nedotýkají. Je však nezbytné sledovat trendy, které

ovlivňují procesy poznamenané společenským požadavkem vedoucím ke snížení počtu posluchačů v terciárním vzdělávacím stupni. V této souvislosti bude důležité rozvíjet studium a následně pro praxi připravit kvalitní absolventy, kteří uspějí v konkurenci jiných vzdělávacích institucí, kde se obory architektura a urbanismus pěstují. Jedná se jak o konkurenční prostředí v České republice, které je dáno existencí dvou fakult architektury na technických univerzitách v Praze a Brně, Fakulty umění a architektury v Liberci, oborů architektura na fakultách stavebních v Praze, Brně a v Ostravě a oboru architektura na Akademii výtvarných umění v Praze a oboru architektura na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze, tak i v okruhu zemí otevřeného evropského prostoru. Prostředkem se k tomu mohou stát poznatky získané z vlastních zkušeností, z opatření navazujících na analýzy současného stavu a výsledky poskytnuté akreditačními řízeními.

Pro akreditační řízení bakalářského a magisterského studijního programu, které se uskuteční v roce 2012, byla v roce 2011 provedena zevrubná revize současných studijních programů. V jejím rámci došlo k odhalení silných a slabých stránek procesu vzdělání na FA VUT v Brně. Vytvořily se předpoklady pro podání žádosti o prodloužení platnosti akreditace bakalářského i magisterského studijního programu Architektura a urbanismus a magisterského studijního programu Architektura a urbanismus v anglickém jazyku. Z hlediska následného uplatnění absolventů je to důležitý krok ke zvýšení konkurenceschopnosti FA VUT v Brně. Připravované studijní programy respektují aktuální společenské požadavky, aniž by absentovaly atributy náročnosti, přitom však svou náplní činily studium atraktivní a profesně přitažlivé.

Jednou ze zásadních změn je, aby v bakalářském (BSP) i magisterském studijním programu (MSP) došlo ke sjednocení rozsahu kontaktní výuky. V současnosti je výuka koncipovaná tak, že v BSP je týdenní výuka v délce 30 hodin a v MSP v délce 24 hodin týdně. Dosavadní čtyřleté zkušenosti získané na FA VUT v Brně v MSP osvědčily, že 24 hodinová náplň vyhovuje procesu edukace a současně je v souladu s evropskými trendy přijatými pro vzdělání architektů a urbanistů. Proto i v BSP je pro další období počínajícím akademickým rokem 2012/2013 kontaktní výuka koncipována s dotací 24 hodin týdně.

Následující období musí zohlednit také skutečnost, že část absolventů bakalářského studijního programu nepokračuje ve studiu magisterském. Proto musí nově akreditovaný bakalářský studijní program poskytnout jeho absolventům takový rozsah znalostí a dovedností, které jim umožní dobré uplatnění v architektonické a urbanistické praxi.

S ohledem na zájem fakulty o diverzifikaci studijních programů, budou v roce 2012 pokračovat činnosti vedoucí k akreditaci magisterského studijního programu Design, oboru Design prostředí. Důvodem je další směřování některých aktivit fakulty do oblasti umělecké a cílevědomá snaha k efektivnějšímu financování. FA VUT v Brně může tímto krokem získat postavení prestižního pracoviště, které bude mít nezpochybnitelný charakter nositele umělecké disciplíny s odpovídajícím koeficientem náročnosti a patřičnou finanční dotací.

S tím souvisí posilování marketingu – průzkumu trhu, s pozorností zaměřenou zejména na zintenzivnění aktivit při získávání talentovaných studentů z území celé České republiky. Přitom FA VUT v Brně se v roce 2012 bude dále otevírat studentům přicházejícím ze zahraničí. V tomto procesu nabývá na významné důležitosti postavení prezentace fakulty, sdílené prostřednictvím informačního systému.

V roce 2012 spěje k dokončení program projektu OPVK č. OP-CZ.1.07, prioritní osa 2, terciární vzdělávání, výzkum a vývoj, oblast podpory 2.2 – Inovace magisterského a bakalářského studijního programu Architektura a urbanismus Fakulty architektury VUT v Brně – implementace principů trvale udržitelného rozvoje do výuky. Po naplnění aktivity č. 1, kterou byla tvorba manuálu pro inovace bakalářského a magisterského studijního programu a aktivity č. 2, kterou byla tvorba obsahu inovovaného BSP a MSP a příprava výukových materiálů, dojde v roce 2012 k naplnění aktivity č. 3, kterou je implementace získaných poznatků do procesů výuky.

Rozvoj fakulty je nezbytný ve spolupráci s dalšími školami se stejným nebo obdobným zaměřením, jako je tomu na FA VUT v Brně. Jedná se především o oblast tvůrčích činností, které je potřebné rozvinout s FA ČVUT v Praze nebo FUA TU v Liberci, popř. FA STU v Bratislavě. FA VUT v Brně má také potenciál k navázání tvůrčích kontaktů s obory architektura pěstovaných na stavebních fakultách v Brně, Ostravě a v Praze.

V roce 2012 budou završeny již v roce 2010 zahájené organizační úpravy vedoucí k optimalizaci administrativních procesů odrážejících reformní změny. V roce 2011 došlo k výrazné kvalitativní změně v referátu zahraničního odboru studijního oddělení. Tím se pro další období, počínaje rokem 2012, posílila pozice fakulty plynoucí z jejích kontaktů se zahraničními partnerskými univerzitami a také ze styku studijního oddělení s cizojazyčnými studenty.

Mezinárodní spolupráce se rozvíjí jak v rámci škol ze společenství států Evropské unie, tak také se školami, které jsou mimo její rámec. Například na kontakty s akademickými pracovníky a studenty z univerzit ve Švýcarsku, Lichtenštejnsku, USA, Japonsku a dalších zemí bude navázáno i v roce 2012. Cílem je, aby spolupráce FA VUT v Brně se zahraničními partnery měla stále stoupající tendenci.

S rozvojem mezinárodních kontaktů je spojena mobilita studentů a učitelů. V roce 2011 se studijního pobytu na zahraniční univerzitě zúčastnilo 28 studentů a na zahraniční pracovní stáže vycestovalo 16 studentů FA VUT v Brně. V roce 2012 se v rámci programu ERASMUS zúčastní studijního pobytu na zahraniční univerzitě 38 studentů a pracovní stáže absolvuje 21 studentů FA VUT v Brně. V roce 2012 dojde také k zapojení FA VUT v Brně do evropského programu LEONARDO, v jehož rámci byla zajištěna kontaktní místa v italském Janově, Paříži a ve Vídni.

V rámci programu ERASMUS studovalo v roce 2011 na FA VUT v Brně 30 studentů ze zahraničních vysokých škol. V roce 2012 je ke studiu na FA VUT v Brně přihlášeno 31 zahraničních studentů.

V projektu ERASMUS probíhají také kontakty na úrovni pedagogické. V roce 2011 vycestovalo z FA VUT v Brně na zahraniční vysoké školy 14 pedagogů. V roce 2012 se uvažuje s 15 výjezdy.

V roce 2011 bylo jako jeden z prostředků hodnocení kvality vzdělávacího procesu zavedeno hodnocení učitelů studenty. V roce 2012 se tyto činnosti budou dále rozvíjet a v duchu přijaté metodiky vyhodnocovat prostřednictvím fakultního informačního systému.

FA VUT v Brně má dosud značné rezervy při naplňování Registru informací o výsledcích výzkumu (RIV). S ohledem na relevanci této databáze bude pro období roku 2012 kladen značný důraz na potřebu zvýšení publikačních aktivit v oblasti impaktovaných zdrojů. Je to zároveň nezbytně naplňovaná cesta k dosažení vědeckých a pedagogických hodnot a titulů.

Do rámce otevřenosti FA VUT v Brně patří rovněž aktivity na přípravě Registru uměleckých výkonů (RUV), který se v budoucnu stane základní významnou složkou pro financování vysokých škol s uměleckým zaměřením. FA VUT v Brně v těchto procesech zastává důležitou odbornou a organizační pozici. Záměrem je získané postavení obhájit a v roce 2012 v činnostech vedoucích k přípravu RUV pokračovat.

FA VUT v Brně bude i v následujícím roce 2012 pokračovat v trendu vedoucím ke kvalitní sestavě pedagogických pracovníků. V souladu s DZ VUT v Brně je připravena přistoupit ke snižování věkové hranice uchazečů o habilitační řízení na věk 35 až 40 let a u žadatelů o zahájení řízení ke jmenování profesorem na věk 40 až 45 let. Budou podporováni akademičtí pracovníci s vědeckou hodností Ph.D. Pro zahájení habilitačního řízení je v nastávajícím období také potřebné podporovat akademické pracovníky, kteří se prokazatelně mohou představit souborem významných architektonických, urbanistických nebo uměleckých prací a výkonů, která mají kvalitu, podepřenou cenami získanými v soutěžích, vystavených v prestižních galeriích, popř. oceněných prestižními uznáními.

Se znalostí věkové skladby akademických pracovníků je však potřeba konstatovat, že nebudou vytvářeny zábrany a diskriminační tlaky, aby tato řízení mohly podstoupit i osoby vyššího věku. Současně má FA VUT v Brně dlouhodobý zájem na zapojení praktikujících architektů a urbanistů do pedagogického procesu, pro které se habilitační řízení a řízení ke jmenování profesorem může stát motivačním faktorem k jejich působení na fakultě.

V roce 2012 bude pokračovat úsilí vedoucí k vybudování dobře vybavené posluchárny, která bude mít všestrannou úroveň standardu dosaženého na jiných fakultách Vysokého učení technického v Brně. Předpoklad k tomu poskytne rekonstrukce stávající auly, ve které je možno zřídit stupňovitou podlahu s pevným sedacím zařízením. S tím souvisí zlepšení akustické kvality a audiovizuální úrovně této nejvyužívanější posluchárny, mnohdy sloužící k prezentaci předních českých i zahraničních osobností působících v oblasti architektury, urbanismu a umění. Cílem naznačených úprav je také zvýšení kapacity. Tato změna je nezbytná jak pro zkvalitnění výuky, tak pro organizační zajištění tzv. velkých, otevřených přednášek, které vstupují do procesu výuky především v magisterském studijním programu a zúčastňují se jich jak studenti dalších ročníků, tak také akademičtí pracovníci.

Je potřeba zaujmout stanovisko ke zkvalitnění interního prostředí a navrhnout opatření vedoucí ke zlepšení vybavení ateliérů, výukových prostorů a pracoven. Současně je potřeba přistoupit k inovaci vybavení dílen a zkvalitnění ateliéru kreslení a modelování.

V roce 2012 budou ve větší míře než je tomu dosud rozvíjeny tvůrčí činnosti v oblasti vědy. Zde se očekává zapojení akademických pracovníků a doktorandů do řešení společensky aktuálních témat rozvoje architektury a urbanismu, a to prostřednictvím projektů finančně podpořených Grantovou agenturou České republiky. V této oblasti se rozvoj činností očekává především od Ústavu teorie architektury a urbanismu.

2.2. Otevřenost

FA VUT v Brně bude i v roce 2012 podporovat přednáškovou činnost a tvůrčí pobyty svých akademických pracovníků na zahraničních univerzitách. Zároveň bude nadále vytvářet podmínky a podporovat aktivity zahraničních učitelů i dalších odborníků působících na FA VUT v Brně.

Otevřenost fakulty se projevuje také v tom, že do magisterského studia budou v roce 2012 moci vstupovat talentovaní absolventi bakalářských studijních programů i z jiných vysokých škol. Především však z těch, na kterých se pěstuje architektura a urbanismus.

V následujícím období je potřebné zvýšit kvalitu doktorského studijního programu. V roce 2012 budou do něj přijímáni pouze ti uchazeči, kteří již v předchozích stupních studia anebo v praxi prokázali mimořádný talent, způsobilost k samostatné tvůrčí práci a schopnost k vědecké činnosti. Témata vypsaná pro akademický rok 2012 - 2013 budou směřovat do profilových oblastí, kterými se FA VUT v Brně dlouhodobě a úspěšně zabývá.

Rámec otevřenosti fakulty bude podepřen také tím, že v roce 2012 se s větším zaujetím nežli tomu bylo dosud, zapojí do rozšíření možností, které poskytuje celoživotní vzdělávání. V této souvislosti a v prohloubené spolupráci s Českou komorou architektů budou odborné i široké veřejnosti nabídnuty kurzy z oblasti architektury, urbanismu a stavitelství. K tomu se připojí také pořádání seminářů.

FA VUT v Brně bude i v nastávajícím období plnit funkci centra architektury, které se stane reprezentantem a záštitou oboru. Dále si podrží roli poradního orgánu a funkci soudního znalce, který jako nezávislý orgán v řadě sporů plní společenskou funkci fundovaného odborného arbitra, což již v minulosti v řadě případů bylo uplatněno.

Významnou složkou otevřenosti je umožnění všem, kteří projeví zájem prezentovat výsledky své odborné činnosti z oblasti architektury, urbanismu nebo rozličných sfér umění. Jedná se o pořádání výstav. K tomuto účelu byla v roce 2010 v prostorách na Poříčí 5 zřízena Galerie MINI. Galerie získala ve struktuře FA VUT v Brně pevnou pozici a stala se významnou složkou prezentace jednotlivých fakultních pracovišť. Galerie je také prvkem, který zprostředkovává kontakt s externími spolupracovníky, což je možno chápat jako příspěvek k její otevřenosti.

Důležitou složkou Ak DZ FA VUT 2012 je vytváření strategie marketingových (rozvoj trhu) a propagačních aktivit s cílem posílit identifikaci a prezentaci navenek i směrem dovnitř fakulty. Tato strategie bude založena na pozitivní diferencované marketingové komunikaci s ohledem na vytyčené cílové skupiny. V této souvislosti je potřebné rozvinout spolupráci s orgány Krajského úřadu a Jihomoravské hospodářské komory a také spolupracovat s podnikatelskou sférou.

Otevřenost fakulty spočívá také v naplnění požadavku na vytváření podmínek pro studium zdravotně znevýhodněných studentů a studentů se specifickými vzdělávacími potřebami. Stavebními úpravami provedenými v minulých letech byly odstraněny bariéry u vstupu do areálu a budovy „B“. V roce 2012 bude ověřován jejich provoz.

Důležitou složkou otevřenosti FA VUT v Brně je její partnerství, které se uskutečňuje v procesu rekonstrukce vily Tugendhat. Z této partnerské spolupráce vyplývají mezinárodní aktivity, v nichž bude FA pokračovat i v následujícím roce 2012, kdy rekonstrukce bude dokončena.

Do analogické formy spolupráce se zřetelnými prvky otevřenosti vstupuje FA VUT v Brně také při přípravě jiné brněnské funkcionalistické památky, kterou je rekonstrukce vily Stiasni. Také zde v roce 2012 bude FA VUT v Brně rozvíjet statut partnera.

Na předchozí zkušenosti získané v oblasti architektonické, urbanistické a stavitelské teorie a praxe opřené o poznatky udržitelného rozvoje, bude navázáno prostřednictvím mezinárodní konference Zdravé domy 2012. Organizace jejího 6. ročníku je svěřena FA VUT v Brně.

2.3. Efektivita a financování

Současné výzvy, které zejména vyplývají z očekávaných a významných změn vnějších podmínek ve vysokém školství se promítnou do změn vnitřní struktury FA VUT v Brně. FA VUT v Brně bude respektovat záměry MŠMT, které budou v souladu s reformním směrem vlády ČR. Všechny procesy a předpokládané změny budou předem zdůvodněny a podloženy relevantními rozborů, včetně ekonomických analýz.

FA VUT v Brně musí aktivně reagovat na záměr MŠMT, aby bylo vytvářeno takové ekonomické prostředí, ve kterém bude více prostředků získáváno ze zdrojů, které poskytuje věda, výzkum a tvůrčí činnost. V této souvislosti se jedná také o příjmy plynoucí z aktivit mimo území ČR.

Rovněž je nezbytné, aby se i v roce 2012 část činností fakulty orientovala na soukromý sektor, kde lze investorům k řešení zadání vyplývajících z požadavků praxe nabídnout silný tvůrčí potenciál pracovníků a studentů. Jedná se o zadání v předmětu Ateliér, kde by studentské práce měly v dominantní míře směřovat do reálných a praktických řešení, svázaných s konkrétními zadavateli – investory. Především proto je v roce 2012 potřeba navázat spolupráci s městskými a obecními úřady a úřady městských částí. Zde se jedná o možný a poměrně významný, na MŠMT nezávislý zdroj příjmů, orientovaný k zajištění takových činností, na které nelze použít institucionální prostředky získané na vzdělávací a další činnosti. Tento krok je ovšem možný za předpokladu, že se do naznačených procesů zapojí většina členů akademické obce fakulty.

Významnou složkou rozvoje fakulty a financování jsou rozvojové programy. Pro rok 2012 došlo ke změně pravidel pro jejich přijetí a v době vytváření Ak DZ FA VUT v Brně byla pouze rámcově zveřejněny jejich témata. FA VUT v Brně je podobně jako v letech předchozích připravena do nich vstoupit a oproti roku 2011 s navýšením finanční dotace je v požadované kvalitě a rozsahu splnit.

Pro období let 2012 až 2015 se v současnosti připravují nové projekty zařazené do operačního programu vzdělávání pro konkurenceschopnost OPVK. V případě jejich přijetí dojde k vytvoření podmínek pro tvůrčí rozvoj akademických pracovníků a studentů. Zároveň budou vytvořeny předpoklady k optimalizaci finančního zabezpečení fakulty ze zdrojů plynoucích z ekonomického prostředí mimo dotaci MŠMT na vzdělávací a další činnost.

FA VUT v Brně je v souladu s DZ VUT připravena aktivně se zapojit do řešení strategických úkolů, které mohou vyplynout ze změněných podmínek pro financování vysokých škol. V roce 2012 především na poli přípravy RUV bude FA VUT v Brně zastávat důležitou a nepostradatelnou roli.

V návaznosti na DZ MŠMT a DZ VUT v Brně bude FA VUT v Brně pokračovat v rozvoji jednoho z dlouhodobých a trvalých strategických cílů VUT, a to v prohloubení integrity univerzity při respektování vývoje jednotlivých fakult.

V Brně 12. prosince 2011
doc. Ing. Josef Chybík, CSc.
děkan FA VUT v Brně

Aktualizaci Dlouhodobého záměru FA VUT v Brně na rok 2012

projednala Vědecká rada FA VUT v Brně dne 28. února 2012

schválil Akademický senát FA VUT v Brně dne 24. dubna 2012